Dinsdag 16 Mei 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4208

AMIGOE DI CURAÇAO

VOOR BETER GRAVEERWERK ED. H. RAGHUNATH	Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..	Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27. telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.	Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.	ED. H. RAGHUNATH Madurostr. 26., tel. 1397 UW JUWELIER

Fransen nemen San Giorgio

En vernietigen een Duits regiment.

Honderden Duitse vliegtuigen bombarderen Engelse havens.

Succesrijke Russische aanval op Duits convooi.

DUITSE BESPIEGELINGEN.

Edward Ball seint uit Londen:

In hun bespiegelingen ten aanzien van de Geallieerde invasie gaven de Duitsers toe, dat hun defensies van de Westwal op slot van rekening toch zouden kunnen worden doorbroken wanneer de aanval komt. De commentator van Berlijn zeide: „Wanneer de slag begint zal de strijd zich niet enkele beperken tot de divisies aan de Atlantische Wal of tot de aanvalspunten doch zullen kleine golven misschien veel verder komen. Dan zal een beroep op Duitsland gedaan worden om voor zijn belang op te komen en de meest gevaarlijke beproeving te doorstaan".

Een bericht, dat Londen via linkse wegen van het vaste land bereikte, zeide dat de vijand haastig zijn lucht- en valschermtroepen in het Westen versterkt niet voor een tegeninvasie van Groot Britannië doch als een defensieve maatregel.

[illegible] dat deze strijdkrachten ter hulp zullen worden gezonden van de Duitse troepen die in de rug door de Geallieerden worden afgesneden. Nu de Geallieerde luchtstrijdkrachten systematisch Hitlers spoorwegverbindingen doorsnijden treffen de Duitsers blijkbaar voorbereidingen om het luchttransport te herstellen.

Een ander ondergronds bericht zeide, dat de nazies de helft van hun strijdmacht aan gevechtsvliegtuigen binnen Duitsland hebben teruggetrokken uit het Westen en er slechts ongeveer 250 eerste-klasse vliegtuigen laten om de Geallieerde luchtstrijdkrachten te bestrijden (Londen, (AP) 15.5).

HET SUCCES DER FRANSEN.

Edward Kennedy, die zich bij het vijfde leger in Italië bevindt, seint Maandagavond:

De Westelijke helft van de Gustav-linie is aan flarden gereten, terwijl de Noordamerikanen en Fransen nieuwe winsten boeken in felle gevechten rondom Spigno en San Giorgio. De Fransen stormen nog vooruit als een wervelwind en bezetten nieuwe heuvels welke de Liri-vallei beheersen. Na Santa Maria Infante bezet te hebben drongen de Noordamerikanen vooruit naar de belangrijke sterkte Spigno en de gevechten in dat gebied woeden nog nu de zon ter kimme neigt.

De Duitsers zijn doende zich uit verschillende plaatsen terug te trekken. Daar vallen de Noordamerikanen afdelingen aan in de Tyrrheense kustvlakte.

Lynn Heinzerling, die zich bij het achtste leger bevindt, seint als volgt:

De opstopper, welke door het achtste leger aan de goed voorbereide Gustav-linie werd toegebracht, werd zonder veel ophef uitgevoerd met al de techniek welke dit leger zich eigen gemaakt heeft in de opmars over Afrika en over Sicilië naar Italië. De rivier is thans behoorlijk overbrugd en het bruggehoofd is thans hecht gevestigd. Doch langs dit gehele front zijn de Tommies vandaag opgetogen over de Fransen gezien hun snelle opmars over de bergen in het Zuid-Westen in de algemene richting van de Hitler-linie. De geharde veteranen van het achtste leger gaven toe, dat dit „geweldig" was.

Er zijn enkele Duitse valschermtroepen in een reeks tegenaanvallen geworpen tegen de Britse troepen in het gebied van het bruggehoofd en er is een hardnekkig gevecht ontstaan. De Britten hernamen evenwel meer gebied dan zij verloren in de eerste phasen van de slag. De opmars der Fransen over de hoge grond in het Zuiden heeft enigszins de druk verlicht op de troepen van het achtste leger in de vallei, aangezien hierdoor enkele Duitse kanonstellingen en observatieposten zijn opgeruimd, van waaruit men een overzicht heeft op de vallei. De observatie was de laatste vier dagen evenwel tot een minimum beperkt door de zeer nuttige mist boven de grond, welke het zicht soms beperkte tot vijf zes meter.

Een ervaren soldaat, die het gordijnvuur van het geschut zag dat in de nacht van Donderdag werd geworpen, zeide, dat hierbij misschien meer kanonnen gebruikt werden dan ooit tevoren, doch dat het beslist niet het dichtste gordijnvuur van de oorlog was. Daarvoor was het te veel verspreid over een lang front. Men is niet somber gestemd aan dit front met het oog op de betrekkelijk korte afstand, welke werd afgelegd in vergelijking met de Fransen. Men wees erop, dat elke dag meer Duitsers worden gedood en vele gevangen worden genomen en het algehele effect is om de Duitse strijdmacht in deze vallei uit te putten. De strijd is fel.

Poolse artilleristen, die behoren tot de Poolse troepen in Italië, doen mede aan de aanval om den vijand uit de Gustav-linie te verdrijven.

DON JUAN WIL FRANCO ZIEN GAAN.

Henry Bagley seint uit Londen:

De instorting van Franco bij de overwinning der Geallieerden op Duitsland werd voorspeld door Don Juan, den Spaansen Troonpretendent, die het aftreden van den Caudillo eiste en het herstel van de monarchie om een „extremistische terreur" te voorkomen. Deze hernieuwing van de eis om de troon te bezetten welke zijn vader in 1930 verliet, deed de Prins in ballingschap in een brief aan zijn vertegenwoordiger in Spanje, Don Alfonso van Orleans. Afschriften van de brief werden algemeen verspreid in Spanje en werden ook in Londen ontvangen. Hoewel niet bekend is of Alfonso het aan Franco aanbood is wel bekend, dat de Caudillo hem omstreeks midden-Maart zag en hem woedend mededeelde, dat hij „de gevolgen moet dragen". Alfonso, die Generaal in de Spaanse luchtmacht is, woont thans half verbannen in zijn Paleis te Cadiz in plaats van in zijn gewone residentie te Sevilla.

Don Juans brief zeide, dat na de dood van zijn vader in 1941 hij zweeg over zijn verschillen met het Franco-regime omdat een verklaring „zou kunnen hebben gediend als voorwendsel voor een intocht in Spanje van vreemde troepen om hulp te bieden aan het regime dat gelijk is aan het hunne, of een landing op de Spaanse kusten door de strijdkrachten van andere oorlogvoerenden waardoor een binnenlandse chaos geschapen zou worden en Spanje in een slagveld herschapen zou worden".

In November 1942 viel Don Juan evenwel in het openbaar de pro-as „neutraliteit" van Franco aan en „maanden later" schreef hij aan Franco om een herziening van het regime te eisen. Hij weigerde evenwel Franco's verzoek te aanvaarden dat hij de Falange zou goedkeuren en zijn troonsbestijging zou uitstellen tot de regering „haar plannen voor een totalitaire revolutie voltooid zou hebben".

Na de instorting van het fascisme in Italië en in Januari van dit jaar drong Don Juan er bij Franco op aan om af te treden — aldus zeide de brief — doch het antwoord van den Caudillo „toonde een volkomen gebrek aan begrip van de ware noden van Spanje". De Prins verklaarde, dat „de val van het huidige regime, welke onafwendbaar is als de Geallieerden overwinnen, een extremistische terreur zal brengen, tenzij voorkomen door het herstel van de monarchie".

Zeggende, dat hij geen onregelmatigheden in Spanje wenst door den monarchisten op te dragen niet samen te werken met Franco, verklaarde Don Juan evenwel, dat de koningsgezinden die regeringsposten bekleden „dit doen op eigen gezag en dat de monarchistische beweging niet aansprakelijk is voor hun samenwerking met het regime".

De brief laakte de „aanhoudende geruchten" volgens welke de Falange het huidige regime zou dekken onder het mom van een monarchie met Franco als regent.

Tegen de tijd dat Juans brief bekend werd tekenden vier professoren van universiteiten een document waarin zij aandrongen op de terugkeer van de monarchie.

Deze professoren zijn Alfonso Garcia Valdecasas, een der oprichters van de Falange, Jesus Pavon, waarnemend Deken van de Universiteit van Madrid, Dr. Luis Lopez y Bor en Julio Palacios. Zij werden beboet met een bedrag van 25.000 pesetas elk en verbannen naar kleine steden. Een week later schreef Jose Maria Yangtus Mesa — tot voor kort Ambassadeur bij de Heilige Stoel en ook een professor — aan Franco met de mededeling dat hij zich ook aansloot bij de brief van de vier professoren en zich dientengevolge vrijwillig terugtrok naar Linares. De hernieuwing van de monarchistische activiteit moet niet beschouwd worden als een teken dat Franco in de naaste toekomst zal worden omvergeworpen. Doch het is duidelijk, dat de Caudillo onder vuur is van zowel links als rechts en dat vele rechtse samenwerkers hem in de steek zullen laten voor het koningsschap, zelfs als zij thans posities bekleden en niet actief werken voor het herstel.

De Spaanse republikeinse linkse groepen, ondergronds en in het buitenland, zullen ongetwijfed verzet bieden tegen het herstel van de monarchie (Londen, (AP) 15.5).

JEUGDCONGRES IN JOEGOSLAVIË.

John Talbot, die de gezamenlijke Noordamerikaanse en Britse pers vertegenwoordigt, seint in een vertraagd telegram van 8 Mei van ergens in Joegoslavië:

Joegoslavië's grote Jeugdcongres, dat gehouden werd in een bijna verlaten dorp hoog in de bergen, is geëindigd na vijf dagen van enthousiaste debatten, gezang en gedans. Het Congres werd bijgewoond door ongeveer 800 afgevaardigden uit alle delen van het land. Thans moeten deze jonge mannen en vrouwen wier leeftijden van 15 tot 25 jaar bedragen, de weg terugvinden naar hun eigen districten. Voor sommigen betekent dit meer dan 25 dagen lopen door woest bergland. Voor de jeugd van het bevrijde Joegoslavië is niets tevergeefs geweest, omdat het een bijeenkomst was van ontzaggelijk belang. Twee hoofdresoluties werden aangenomen: 1) om een krachtiger band te scheppen tussen de jeugdorganisaties over het gehele land, waarbij zowel aan het front als achter de linies gearbeid wordt; 2) om al het mogelijke te doen teneinde te helpen in de bevrijding van het land en een verbonden Joegoslavië te maken (Ergens in Joegoslavië, (AP)).

AANVALLEN VAN DE LUFTWAFFE.

Twee golven van Duitse vliegtuigen, naar schatting enkele honderden, deden heden in de vroege ochtend scherpe aanvallen op de Britse Zuidkust. Vijf steden werden getroffen en ergens werd een aantal slachtoffers veroorzaakt. De tweede opeenvolgende nachtaanval op de Britse kust zou bedoeld kunnen zijn om mogelijke invasie-voorbereidingen tegen te gaan alsook als een antwoord op het verpletterende Geallieerde lucht-offensief. De radio van Berlijn zeide, dat een der aangevallen doelen Portsmouth was. Vijf Duitse aanvallers werden neergeschoten tegen 15 de voorgaande nacht (Londen, (AP) 16.5).

AANVALLEN VAN DE RAF.

Als volgt luidt een communique van het Britse Ministerie van Luchtvaart: „In de afgelopen nacht hebben Mosquito's van het Bommenwerperscommando een aanval gedaan op Ludwigshafen en doelen in het Noord-Westen van Duitsland. Ook werd in de afgelopen nacht een nazie-vliegveld in Frankrijk bestookt. Vier vliegtuigen gingen verloren in de verrichtingen van de nacht, waartoe ook het leggen van mijnen in vijandelijke wateren behoorde (Londen, (AP) 16.5).

Het nieuws van vandaag.

Het zijn nog altijd de Franse troepen van Generaal Alphonse Juin, die de meeste successen boeken in de Italiaanse strijd. Volgens het communiqué van heden hebben zij San Giorgio veroverd, een sleutelpunt in de vallei van de Liri. Een belangrijker sleutelpunt is evenwel Cassino, dat nog steeds in handen der Duitsers is. In de bergen ten Noorden daarvan vechten de Polen tegen een krachtig verzet des vijands en hier schijnt voorlopig geen belangrijke vordering gemaakt te worden. De Britten van het achtste leger aan de rechterflank hebben hun bruggehoofd over de Rapido uitgebreid tot een diepte van ongeveer 3 kilometer. Aan de linkerflank langs de zee waar het terrein vlakker is, vorderen de Noordamerikanen goed. Zij namen in deze sector het dorp Spigno. Nog verschillende dorpjes behalve San Giorgio werden door de Fransen genomen en bovendien werd een geheel Duits regiment door hen uitgeroeid. Britse en Noordamerikaanse oorlogsschepen bieden steun aan de strijdkrachten op het land door vijandelijke concentraties, opslagplaatsen en kanonstellingen te beschieten. De luchtmacht was iets minder actief dan de voorgaande dagen, maar voerde niettemin 1800 enkelvluchten uit.

Het Geallieerde lucht-offensief in West-Europa is sedert Zondag nogal slap. Misschien nog geen duizend vliegtuigen hebben aan de aanvallen van gisteren op doelen in Frankrijk deelgenomen. In de afgelopen nacht vielen Mosquito's Ludwigshafen en enkele doelen in het Noord-Westen van Duitsland aan. Ook werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. De Luftwaffe van haar kant heeft voor de tweede achtereenvolgende nacht Britse havens aangevallen, waaruit men zou opmaken, dat er concentraties van schepen plaats vinden. De Britse pers publiceerde trouwens foto's van landingsvaartuigen en transportschepen bij de vleet. Honderden Duitse vliegtuigen zouden aan de aanvallen van de afgelopen nacht hebben deelgenomen. Het hoofddoel was Portsmouth. Vijf Duitse vliegtuigen werden neergeschoten tegen 15 de voorgaande nacht.

De Russen melden nog steeds geen verandering aan hun front, maar de Rode luchtmacht bombardeerde vijandelijke spoorwegknooppunten en in het Noorden werd een vijandelijk convooi, dat Kirkenes (Finland) verliet, aangevallen met goede resultaten. Enkele schepen werden tot zinken gebracht en andere beschadigd.

V . . . - WEST - END.
DINSDAG: 7 en 9 p.m.
Het drama dat U nooit zal vergeten
„YOUTH ON PAROLE"
Marian Marsh—Gordon Oliver—Margaret Dumont.
Hun misdaad was liefhebben . . . hun zonde aan het publiek toelaten . . . Een avontuur die ook met U kan gebeuren . .
f. 1.25 f. 0.57. Kinderen geen toegang.

DE RUSSISCH-POOLSE GRENS — I.

Niet slechts een aardrijkskundige en politieke quaestie, maar ook een godsdienstquaestie.

Volgens velen heeft het Russisch - Pools grensgeschil welks oplossing voor de Geallieerden van het grootste belang zou zijn, niet slechts een aardrijkskundige en politieke zijde, maar raakt het ook het gehele Westerse Christendom.

Als Rusland zijn zin krijgt en de grens trekt, zoals het dat wenst, en dus de helft van het voor-oorlogse Polen bij zich inlijft — zullen volgens schatting 7 millioen Katholieken aan de godsdienst, — of liever anti-godsdienstpolitiek, van Rusland overgeleverd worden. Als Letland, Estland en Lithauen hun onafhankelijkheid jegens Rusland moeten verliezen, zullen nòg 3.000.000 katholieken onder de Russische overheersing komen te staan. Ook katholieken uit de Balkanlanden zullen, hetzij rechtstreeks of zijdelings — onder de Sovjets komen te staan tengevolge van Ruslands regeling van de Westelijke grens.

Toestanden in Rusland.

De laatste tijd hoort men veel over de veranderingen op godsdienstig gebied die er plaats grijpen in Rusland; dat het namelijk het standpunt van godsdienstvervolgingen heeft verlaten en godsdienstvrijheid binnen zijn grenzen toelaat. Toch weten wij maar weinig af van de werkelijke toestanden op dit gebied in Rusland en nog minder omtrent de toekomst voor de godsdienst in het land van de Sovjets.

Te oordelen naar de berichten die wij thans uit Rusland krijgen heeft het er alle schijn naar dat Stalin de Russische Kerk meer en meer beschouwt als een ondergeschikte, een eigendom, een werktuig van de Staat. Dit is weer dezelfde toestand waartegen de Katholieken en Protestanten in het Nationaal-Socialistische Duitsland gevochten hebben.

In Rusland betekent het weer dezelfde strijd op veel grotere schaal.

Sommige waarnemers hebben met betrekking tot het Poolse grensgeschil twee beschouwingen naar voren gebracht:

Ten eerste, zeggen ze, is dit geschil een beginselquaestie tussen de Verenigde Volken zelf. Zij voeren aan dat Rusland in feite een „onvoorwaardelijke overgave" had toegeroepen aan één van de Verenigde Volken, en dat dit een uitdaging inhoudt aan al de beloften en overeenkomsten die door de Verenigde Volken bekrachtigd zijn. Want deze overeenkomsten, zoals neergelegd in het Atlantisch Handvest, hebben ten doel het herstel van alle landen die aan de agressie ten prooi vielen.

Ten tweede kan de eenzijdige vaststelling van de Russisch-Poolse grens door Rusland van meer invloed zijn op Midden- en Zuid-Amerika dan men op het eerste gezicht zou zeggen.

Want de Latijns-Amerikaanse landen — zoals de meeste andere landen — beschouwen Polen als het land dat zich steeds tegen de agressie heeft weten te keren en als de meest taaie vechter in deze oorlog. Katholiek Latijns-Amerika vooral is biezonder goed in staat om Polens geestelijke en materiële aanspraken naar waarde te schatten, en als dat land aan het geweld wordt opgeofferd zal hun vertrouwen in beloften en overeenkomsten danig geschokt worden.

„Bevriende" regering.

Barnet Nover, zegt in de „Washington Post": „misschien is de somberste zijde van de Sovjet verklaring van 11 Januari en de daaropvolgende verklaringen betreffende Poen wel de mededeling dat slechts een Poolse Regering, die bereid is Ruslands onverbiddelijke wil te volgen, door het Kremlin als een „bevriende" regering zou worden beschouwd.

„Klaarblijkelijk trekt Rusland er zich niets van aan dat de Verenigde Staten, Engeland en al de andere Verenigde Volken de Poolse Regering als de wettige hebben erkend, totdat het Poolse volk zelf bevrijd zal zijn.

Te Moskou en Teheran had Rusland het over „gezamenlijke actie". Maar nu toont het duidelijk dat het in zaken die het rechtstreeks aangaan alleen wil staan. Dit is geen veelbelovend teken voor de toekomst".

George E. Sokolsky heeft in een hoofdartikel ons eraan herinnerd hoe in 1920 Staatssecretaris Bainbridge Colby een nota tekende „welke jaren lang, en wel tot aan de conferentie te Teheran de Noordamerikaanse leer is gebleven". Deze nota zeide o.a.: „Deze Regering gelooft in een verenigde, vrije en autonome Poolse Staat en het behoud van Polens politieke onafhankelijkheid en territoriale integriteit is iets van aanhoudende zorg voor het volk van de Verenigde Staten. Wij zullen dit standpunt niet verlaten en de politiek van deze Regering zal erop gericht zijn om alle beschikbare middelen aan te wenden om het te verwezenlijken."

Verdediging van Polen.

In een brief gericht aan „The New York Times" en getekend door verschillende verenigingen van Noordamerikanen van Poolse oorsprong, wordt gezegd, dat „als de onschendbaarheid van Polen niet verdedigd wordt, de volken van Europa slechts tot één conclusie kunnen komen, namelijk dat de Verenigde Staten voor altijd afgezien hebben van de verwezenlijking van de beginselen van het Atlantische Handvest in dat gedeelte van Europa, dat binnen het bereik ligt van de militaire macht van de Sovjet-Unie."

Polen die in nauw contact staan met het State Department, zeggen, dat de Russische aarzeling om de wettige Poolse regering te erkennen en de Russische eis, dat er een Regering moet komen, die „vriendschappelijker" tegenover Rusland is niets anders zijn dan een „inmenging in Polens huishoudelijke aangelegenheden en een aanval op zijn souvereiniteit".

Zij zeggen ook, dat Ruslands territoriale eisen alleen gebaseerd zijn op gewelddaden, zoals de Russische invasie van Polen in 1939. Zij betogen voorts, dat de voor-oorlogse Russisch-Poolse grens zoals deze vastgesteld is in 1921, slechts een gevolg was van de grote gematigdheid van de Polen, die toen de overwinnaars waren; dat de Poolse afgevaar-

(Wordt vervolgd op pag. 2)

Ons Koninkrijk.

DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.

Verschillende Nederlandse afgevaardigden op de Internationale Arbeidsconferentie hebben bij het sluiten van de Conferentie hun grote voldoening uitgedrukt over de bereikte resultaten en de geest van samenwerking, die op deze Conferentie tot uiting kwamen. Minister J. van den Tempel verklaarde aan den Aneta-correspondent dat de Conferentie belangrijk bijdroeg tot het vaststellen van internationale normen op sociaal gebied. De Minister was vooral zeer voldaan over de wijze waarop de Conferentie de vraagstukken van sociale aard voor afhankelijke gebieden behandeld heeft; voor Nederland vooral is dit van groot belang. „Door de verkiezing van den heer Honig tot voorzitter van het Comité dat met de studie hiervan belast was, werd in zekere zin de Nederlandse vlag gehesen", verklaarde de Minister. „Van belang voor Nederland na de oorlog waren de besprekingen over sociale veiligheid, die na een lange behandeling, waarbij meer dan eens door den heer van Rhijn het woord werd gevoerd, leidden tot het aannemen van de desbetreffende resoluties.

Voor ons, Nederlandse afgevaardigden, was het onmogelijk het advies te vragen van de bevolking, zodat alles min of meer voorwaardelijk gebeuren moest, hoewel ik er persoonlijk van overtuigd ben, dat het werk van de Conferentie en het standpunt dat de Nederlandse afvaardiging er ingenomen heeft, aanvaard zullen worden door de bevolking van bevrijd Nederland". De heer van Rhijn verklaarde aan Aneta dat hij vooral voldaan was over de richtlijnen voor de wetgeving op sociale veiligheid, die door de Conferentie zijn uitgestippeld en die voor het bevrijde vaderland een goede basis zullen zijn bij de wederopbouw. De heer Oldenbroek zei, dat de Conferentie het maximum verricht heeft van wat van haar verwacht kon worden. Daar de bezette landen gebrek aan machinerieën zullen hebben is het van groot belang dat werkgevers- en arbeidsbonden onmiddellijk gevormd worden na de bevrijding. „Indien er even geringe tegenstelling zal zijn in bevrijd Nederland als in de Nederlandse afvaardiging ter Conferentie, kunnen wij verwachten dat het Nederlandse volk in harmonie zal arbeiden en dat er geen verzet zal zijn tegen regeringsinvloed op de industrie, daar het de taak is van de regering te letten op het algemeen belang zonder persoonlijke belangen te dienen (Aneta).

KEIJER GEDOOD.

De politie-inspecteur van het district Groningen, J. L. Keijer, is door Nederlandse vaderlanders gedood (Aneta).

NEDERLANDSE MISSIONARISSEN OP DE SALOMONSEILANDEN.

In een Aneta-telegram uit Melbourne wordt verzekerd dat Nederlandse missionarissen in de Salomonseilanden „uitstekend werk verricht hebben dat van grote waarde geweest is voor de zaak der Geallieerden". De onlangs van deze eilanden in Australië teruggekeerde zegsman, op wiens gezag het agentschap deze verzekering geven kon, vertelde ook van de moorddadige wreedheden welke leden der Missie van de Japanners verduurd hebben. Twee Paters en twee nonnen, wier verminkte lichamen later gevonden werden, waren door de Japanners met bajonetten door de keel gestoken. Een ander maal werden de Paters en Fraters van een Missie statie door de Japanners aan handen en voeten, en vervolgens aan een paal gebonden.

Hen bedreigend met een enorm zwaard, stapte de Japanse commandant drie uren lang voor hen op en neer, terwijl hij eiste dat zij hem „de waarheid vertellen" zouden. De Japanners hadden verkeerde inlichtingen gekregen van de inlanders, en poogden nu van de missionarissen te vernemen wat zij weten wilden. Dezen slaagden erin de Japanners ervan te overtuigen dat zij niets omtrent de zaak afwisten, en zo werden zij ten slotte vrijgelaten.

Aneta's zegsman zeide dat de inboorlingen van de Salomons de Japanners haten, omdat dezen hen beroofd en hun bezittingen geplunderd hebben, en ook omdat zij hen laten werken aan militaire inrichtingen. De eerbied voor het wettig bestuur, dat de Nederlandse Missionarissen hun ingeprent hadden, was oorzaak dat zij gedurende de Japanse bezetting tot den laatsten man trouw bleven aan dat bestuur, en de Geallieerden bijstonden bij de inval en de weder-bezetting.

De Japanners die, dank zij de spionnage welke zij voor de oorlog bedreven, steeds wisten waarheen zij zich wenden moesten, maakten zich eens op om de Missie statie te Malaita te overvallen. Hun boten liepen evenwel op een rif, en zij moesten het plan voorlopig opgeven. Later landden zij zestig mijlen verder de kust op, maar merkten niet op dat een kleine boot met vluchtelingen wegvoer. De Paters en de inlanders van de Malaita statie hadden gebruik gemaakt van het oponthoud om te ontsnappen, bijna onder het geschut van het Japanse eskader dat voor het eiland voor anker lag.

Te Huur gevraagd

voor vier a zes weken, ingaande begin Juni,

GEMEUBILEERD HUIS

door echtpaar zonder kinderen Bij voorkeur even buiten de stad Aanbiedingen onder letter N. Y. aan de redactie van dit blad.

3 - 2

(Vervolg van pag. 1).

digden naar de vredesconferentie te Riga bezield waren van het ernstig verlangen om voor de toekomst de vreedzame verhoudingen tussen Rusland en Polen te verzekeren.

De grensregeling liet anderhalf millioen Polen aan de Russische kant, terwijl slechts een goede 100.000 Russen aan de Poolse kant bleven.

Er wordt gezegd, dat de grenslijn die Rusland thans aan Polen wil opdringen door den Duitsen Minister van Buitenlandse Zaken Joachim von Ribbentrop werd vastgesteld.

„OOG OM OOG, TAND OM TAND".

De vertegenwoordigers der bezette landen op de Internationale Arbeids Conferentie te Philadelphia hebben in een plechtige zitting een waarschuwing laten horen, waarin zij er op wijzen dat, nu de vijand op het punt staat de terugtocht te beginnen de ergste vernielingen te vrezen zijn. Gevraagd werd namens alle landen een waarschuwing te richten aan den vijand, waarin hij verwittigd wordt, dat alle schade teruggevorderd zal worden en het „oog om oog, tand om tand" zal gelden.

De bevolking van de bezette landen zal kracht putten uit de eensgezindheid van de conferentie, die een spoedige terugkeer naar een normaal leven wil waarborgen en helpen zal de wonden van de oorlog te helen. Weliswaar willen de bevrijde landen aan eigen herstel werken, maar bij deze gigantische krachtsinspanningen zal internationale samenwerking van het grootste belang zijn (Aneta).

INDUSTRIALISATIE VAN LANDBOUWGEBIEDEN.

De Nederlandse afgevaardigde Honig heeft op de Conferentie van Philadelphia verklaard dat industrialisatie van vele nu afhankelijke landbouwgebieden onvermijdelijk is in de komende periode van wederopbouw.

Geen enkel land, meende hij, mag deze industrialisatie echter aanmoedigen indien dit niet gepaard kan gaan met het waarborgen van behoorlijke sociale omstandigheden (Aneta).

DE STRIJD DER NEDERLANDSE GENEESHEREN

Prinses Juliana heeft op een jaarlijkse bijeenkomst van verpleegsters verklaard, dat de Nederlandse geneesheren een overwinning hebben behaald op de Duitsers door hun eensgezindheid en hun verzet, dat ook onder bedreiging met concentratiekampen niet gebroken werd

ONDERSCHEIDING.

Schout bij Nacht Terwijtele is in de Militaire Afdeling van de Orde van Bath opgenomen

IN VEILIGE HAVEN.

In een Australische haven is een aantal bevrijde Nederlanders uit het Hollandia gebied aangekomen, o.m. enkele missionarissen. Mannen en vrouwen waren volkomen uitgeput en konden nauwelijks op hun benen staan; de meesten werden trouwens op draagbaren aan land gebracht en zijn in hospitalen opgenomen. Ook bevonden enkele Katholieke Zusters zich onder de bevrijden. Aangrijpende toneeltjes speelden zich af toen de mensen aan land kwamen in lompen gekleed of in kledingsstukken, die zij van de bevrijdende troepen gekregen hadden (Aneta).

BOMMEN OP TIMOR.

Nederlandse Mitchells en Australische Beauforts hebben meer dan 1800 brandbommen en tien ton andere bommen op Timor geworpen. De barakken van Peufuy zijn met de grond gelijk gemaakt; ook Koepang is zwaar getroffen. De branden waren 50 mijl ver te zien. De Nederlandse Mitchells leidden de aanval en hebben het doel gedurende 30 minuten onder vuur genomen.

Daarna kwamen de Australische vliegtuigen en wierpen opnieuw bommen, maar een der Australiërs verklaarde, dat de Nederlanders hem bijna niets hadden overgelaten om te bombarderen; alle barakken stonden in brand en waren vernield voor zij de kans hadden hun brandbommen te werpen. Langur op de Kei-eilanden is door Nederlandse Mitchells met brisantbommen bestookt; het afweervuur was heviger dan vroeger, maar alle vliegtuigen keerden behouden weer. Bij het opruimingswerk in het Hollandia-gebied werden weer 101 Japanners gedood en 30 gevangen genomen. Het totaal aantal gesneuvelden en gevangenen in dit gebied bedraagt nu 2070. Hiervan zijn 1716 gesneuveld. De anderen hebben zich overgegeven. Zware bombardementen hebben plaats gehad op Schouten.

Er werd door de Japanners geen tegenstand geboden van betekenis, hoewel een Geallieerde vliegtuig neergeschoten is door de luchtafweer. De bemanning kon gered worden. 20 Ton bommen zijn op Namlea op Buru geworpen; de branden waren 60 mijl zichtbaar (Aneta).

KREEFT GEDOOD.

De Kringleider in de Zuidhollandse eilanden J. J. Kreeft is door Nederlandse vaderlanders vermoord (Aneta).

PERSONALIA.

Benoemd tot: Opperluitenant van Politie te Nijmegen B. H. Buiting; hoofd-ingenieur prov. Waterstraat te Assen Ir. W. S. C. van Veelen; lid van het dagelijks bestuur van het Rode Kruis W. J. Lucardie; substituut Officier van Justitie te Haarlem Mr. B. J. Besier; id. te Arnhem Mr. N. M. Muller; griffier Vredesgerechtshof 's Gravenhage Jhr. Mr. Ir. H. Rengers Hora Siccama; burgemeester van Texel C. Keyser Hzn; Wethouder van Maastricht A. C. de Ley; burgemeester van Ermelo M. G. de Kruyff; id. van Epe J. J. Cassa; id. Valburg J. Visser; id. Maasbree J. C. Poolman; id. Arnemuiden A. J. J. van Sprundel; substituut Officier van Justitie Arnhem Mr. B. H. van Everdingen; president rechtbank Arnhem Mr. J. H. Smits; politiepresident te Utrecht Willem van Groningen; Majoor Staatspolitie te 's Gravenhage H. L. Preller; leider kantoor Delft G. A. B. Wille P. Linekens; id. Winschoten J. L. Mussert; inspecteur Prijsbeheersing Rotterdam Mr. E. Felder; voorzitter Raad van Arbeid Utrecht Dr. E. B. F. F. baron Wittert van Hoogland; id. Den Haag H. Froonhof; id. Rotterdam J. Vinck Hzn; id. Haarlem G. J. van Duijneveldt; id. Zwolle G. Bouritius; raadsheer Gerechtshof Amsterdam Mr. P. B. Dijksterhuis.

Ontslagen als: Hoofdingenieur Prov. Waterstaat te Assen Jhr. Ir. W. M. de Jong; leden van de Mijnraad Ir. H. Vos en Mr. G. E. van Walsum; kantonrechter te Hilversum Mr. H. P. van Heijst; vice-president Gerechtshof den Bosch Jhr. Mr. E. A. E. van Meeuwen; burgemeester van Hoensbroek J. H. Martin; directeur. Gem. Arbeids Bureau Eindhoven Mr. P. H. M. Werner; id. Amersfoort P. W. Blaas; id. Hilversum J. B. Broekema; id. Deventer A. L. Bottenberg; burgemeester van Nijeveen E. S. van Veen; id. Arnemuiden H. G. Horninge; inspecteur prijsbeheersing Leeuwarden Mr. H. M. Tigelaar; voorzitter Raad van Arbeid M. J. Harts; id. Haarlem Mr. C. J. Koch; id. Zwolle Mr. F. Braakman; kantonrechter Gorinchem Mr. Dr. G. Koff; wethouder van Hilversum T. Bakker; burgemeester van St. Maarten Mr. R. Kooiman; id. Oude Niedorp S. H. J. Bosma; id. Winkel J. Zwart; id. Grave L. J. M. Ficq; id. Berghem J. A. Lindens; id. Hoogeveen J. Tjalma; id. Westzaan H. F. Jantzen.

Zonite Antiseptic

21/2 onz en 6 onz

Verkrijgbaar bij

PALAIS ROYAL

Heerenstraat No. 23.

EEN BEVRIJDING TE HOLLANDIA.

Door Cornelis van Sluys, Aneta Correspondent.

De dames Brouwer, twee zeer knappe brunettes, die in het Hollandia-gebied werden bevrijd na twee jaar Japanse gevangenschap, hebben mij verteld over alles wat zij te verduren hadden tijdens haar opsluiting. Zij waren gehuwd met twee neven, die ook gevangen genomen werden in April 1942. Bijna elke dag werden zij geslagen en gedwongen het meest vernederende werk te verrichten voor de Japanse officieren; nog later werden zij met haar echtenoten geboeid; ook een Amerikaanse vlieger was in hun gezelschap. Alle vijf waren opgesloten in een hut bij het Sentani-meer. De laatste maanden werd den gevangenen — omdat de dames niet ingingen op de voorstellen van de Japanse officieren — voedsel geweigerd en kregen zij alleen gekookt gras en bladeren te eten. Een der dames verzekerde mij, dat het gelukkig erg bitter en een goed middel tegen malaria was. De jongste van de beide neven was een plantage begonnen in het Humboldt gebied en na enige tijd kwam ook de oudere neef, die een betrekking bij de Spoorwegen op Java had, op de plantage werken. Deze laatste is met den Noordamerikaansen vlieger door de Japanners meegevoerd. Ik zal mijn eerste ontmoeting met deze dames nooit vergeten. Ik wandelde langs een pad door de wildernis, dat vol militair verkeer was en soldaten, die het geweer in aanslag droegen, gekleed in jungle-uitrusting en die nog alle kentekenen van de strijd en het slapen in „fox-holes" vertoonden, toen opeens tussen al die grimmige krijgers twee charmante dames aangewandeld kwamen in oude, maar zindelijke overalls gekleed en met pas gewassen kleren onder de arm. Zij vertelden mij, dat toen de Japanners pas in het gebied aangekomen waren, alle vier opdracht kregen officieren en manschappen van groente te voorzien. Hoewel het niet plezierig was, hadden zij het toen niet te slecht. Naderhand werden zij naar het Senatni-meer overgebracht, waar de mannen koeliewerk moesten verrrichten en de vrouwen de was en de deuken moesten doen. Kort daarna begonnen de Japanse officieren aandacht aan de dames te schenken en toen zij werden afgewezen, sloegen zij de jonge vrouwen in het gelaat of trapten met hun zware laarzen. Toen de vrouwen ook daarna niet toegaven, werden zij op gras-dieet gesteld. In haar cel werd de Amerikaanse vlieger opgesloten. Tweemaal hielden de Japanners een drinkfeest en het ergste had kunnen gebeuren, indien niet beide keren iets tussenbeide was gekomen. De eerste keer was het een luchtalarm, dat de dronken Japanners in de schuilplaatsen dwong en de tweede keer kwam er plotseling bevel tot opbreken.

De Noordamerikaanse vlieger en een van de beide Brouwers werden gedwongen met de Japanners mee te gaan, terwijl de beide dames en de tweede Brouwer achterbleven. Kort er na kwam de eerste Noordamerikaanse patrouille en werden zij bevrijd. (Aneta)

IN VEE-WAGENS NAAR DUITSLAND.

De Duitsers hebben alle Joden — uitgezonderd degenen, die werken in de Philips-fabrieken of diamantbewerkers zijn — uit het kamp van Vught verwijderd. Volgens „Ons Volk" zijn 1200 Joodse mannen, vrouwen en kinderen in veewagens naar Duitsland gevoerd. Men had den ongelukkigen gezegd, dat zij kleren en voedsel konden medenemen, maar toen zij opgesteld waren bij het aanbreken van de dag, gereed voor het vertrek, werden hun alle kleren en alles wat zij bezaten afgenomen; in de meeste gevallen kregen de mannen alleen een stel ondergoed; zij werden beledigd door de SS-mannen, die rondom hen stonden. Zieken en gewonden werden eveneens in de beestenwagens gestopt. de reis duurde vijf dagen en vijf nachten; waarschijnlijk is een groot deel gestorven van ontbering en velen hebben er waarschijnlijk het verstand bij verloren (Aneta)

GEBIEDEN IN ZUID-HOLLAND VERBODEN.

De Duitsers hebben weer nieuwe gebieden in Zuid-Holland verboden. Het zijn de eilanden Putten en Tiengemeten. De schildwachten hebben opdracht 's nachts te schieten op iedereen, die tracht het gebied binnen te dringen. Ook het eiland Beyerland zal weldra binnen het verboden gebied vallen. Alle schepen, behalve wanneer zij een biezondere vergunning hebben, moeten buiten het gebied der Zuidhollandse eilanden blijven. De toegelaten schepen zijn die, welke voor de aanvoer van landbouwproducten zorgen en woonschuiten; zij mogen niet door schroeven gedreven worden. Op overtredingen staan zeer zware straffen, waaronder in beslag neming. De grootste voorzichtigheid dient in acht genomen te worden in de buurt van militaire zones. Schildwachten hebben bevel op alle overtreders te schieten.

CURAÇAO

RIJDT NIET TE SNEL.

De G.P.D. meldt ons:

Het is den Procureur Generaal gebleken, dat er nog altijd te veel autobestuurders zijn, die niet beseffen, dat de onverantwoordelijke wijze waarop de maximumsnelheden worden overschreden niet langer getolereerd kan worden. De Procureur Generaal heeft de politie geïnstrueerd hiertegen met de uiterste gestrengheid op te treden.

Met ingang van 22 Mei as. zullen zeer hoge boetes worden gerequireerd en zonodig de rijbewijzen van hardnekkige overtreders worden ingetrokken.

ZIJN ONZE SOLDATEN MONNIKEN?

Tot troost van onze pastoors uit Europees Nederland, die wel anders gewend zijn helaas, leest men in Catholic Herald van Londen:

„Die Nederlanders zijn prachtig. Ongeveer 70 van hen, uit alle delen der wereld, invaderen mijn kleine kerk. Zij zingen elke willekeurige mis, die ik maar uit het Liber Usualis gelief te kiezen. Elke keer als ik mij tot het volk wend voor het ‚Dominus vobiscum', heb ik moeite te beseffen, dat het soldaten zijn en geen monniken!"

DAMCONCOURS IN J.P.F.

Het bestuur van J.P.F. deelt mede, dat er te beginnen met hedenavond een damconcours gehouden wordt in J.P.F.'s club.

Het concours begint om 19.30 uur en wordt iedere volgende avond voortgezet. De inschrijvers dienen de lijst in de club te raadplegen om te weten, op welke dagen hun partij plaats vindt.

HET LEED DER KINDEREN.

In West End draaide gisteravond de film „Journey for Margaret", met het meisje Margaret O'Brien. Het is merkwaardig, hoe soms op gewone weekdagen zulke mooie films gedraaid worden. Ontroerend is het spel der hoofdpersonen in het door de Nazies gebombardeerde Londen. Op aangrijpende wijze vertelt ons deze film van het leed der kinderen. Moge deze film nog vele malen draaien.

Het is een welkome afleiding temidden der vele dwaze films van deze tijd.

ERNESTO AMAYA OPENT EEN ZAAK.

Dezer dagen heeft de Heer Ernesto Amaya, een Colombiaan die al ongeveer 15 jaren op Aruba en Curaçao woonachtig is en o.a. bij de motortorpedoboten werkte, een zaak geopend in de Consciëntiesteeg no. 78. Een oud krot werd hiervoor volkomen verbouwd, van nieuwe kozijnen en vensters voorzien, opgeschilderd en het huis straalt thans in herboren glorie. De Heer Amaya, feitelijk electriciën van zijn vak, heeft hier een zaak in wat genoemd wordt „vertegenwoordigingen". Meubels en electriciteitsgoederen zijn er te koop. Vooral een aantal op Curaçao vervaardigde stoelen zien er buitengewoon netjes uit. De tropeeën die men in een kast aan de wand ontwaart, zijn evenwel niet te koop. De Heer Amaya is ook voorzitter van de sportclub Caribe en stelt hier de zegetekenen der Club ten toon. Wij wensen den Heer Amaya met zijn nieuwe zaak veel voorspoed.

CINELANDIA

HEDEN — DINSDAG 16 Mei om 8.00 P. M.

ALWEER EEN GROOTE MEXICAANSCHE FILM

De meest menschelijke!

De meest entroerende van alle die wij tot nu toe vertoond hebben

„Cuando los Hijos se van"

[Als onze kinderen ons verlaten]

Geheel gesproken in 't Spaansch

met de bekwame dramatische spelers

FERNANDO SOLER en SARA GARCIA,

Een indrukwekkend verhaal van

MOEDERLIEFDE

op meesterlijke wijze op het witte doek gebracht.

Entree: 1.25 0.75. Geen kinderen

Morgen Woensdag: CHARLIE CHAN is er weer!

in „Castle in the Desert"

met SYDNEY TOLER.

ROXY-THEATER

HEDEN — DINSDAG 16 Mei om 7 en 9 P.M.

Een vermakelijke muzikale film

„ALL BY MYSELF"

(Op mijn eentje)

met

ROSEMARIE LANE, PATRIC KNOWLES — EVELYN ANKERS met het Lowell Morgan Trio en het Ensemble TIP TAP AND TOE.

Boordevol grappige en gezonde HUMOR. Schitterende muziek en pittige liedjes w.o. „I don't believe in rumors", „Let it Ride", „Rhythm Calor en andere!

Entree: 1.25, 0.75. Geen kinderen.

MORGEN WOENSDAG: om 7 en 9 P.M. — PREMIERE

„Miss V from Moscow"

met LOLA LANE in de hoofdrol.

TE KOOP AANGEBODEN

aan de meestbiedenden

TEN BATE VAN HET

Prinses Margriet Fonds

Stichting voor oorlogsslachtoffers der Nederlandsche Handelsvloot en hun nagelaten betrekkingen

100 series gebruikte MARGRIET POSTZEGELS (OP ENVELOPPE)

en

20 series gebruikte KRIJGSGEVANGENEN POSTZEGELS (OP ENVELOPPE).

Schriftelijke aanbiedingen te richten aan den Secretaris van het PRINSES MARGRIET FONDS, Fort Amsterdam No. 12, Willemstad, Curaçao.

(MINIMUM PRIJS voor de Margriet serie fl. 1.— en voor de Krijgsgevangenen serie fl. 12.50).

3—1

WEER EEN NIEUW SCHOOLBLAD.

De Hendrikschool houdt de primacie der schoolbladen, sedert in October 1925 het eerste schoolblad in de Curaçaose historie, De Schoolrevue, hier verscheen. Dat blad bestond slechts kort, want verder dan het eerste nummer kwam men niet, omdat de inhoud niet in overeenstemming was met het gezagsorgaan dat er nu eenmaal op een behoorlijk fungerende school moet bestaan.

In 1934 hebben oud-leerlingen van de Hendrikschool een orgaan uitgegeven De Stem, welk blad ruim een jaar heeft bestaan. En thans, op 15 Mei 1944 verschijnt een tweewekelijks schoolorgaan, gestencild op 7 bladzijden. Een naam heeft het blad nog niet, die moet nog worden bedacht. De 10e Mei wordt herdacht, klassenieuws staat erin, Joost van den Vondel krijgt een stuk (waarom?), sport en schaken, en wat aardig is, een feuilleton „Het Plantershuis aan de Commewijne" geeft een idee van het leven in Suriname. Ongewild doet de redactie van het nieuwe schoolblaadje hierdoor een buitengewoon goede zet. Men praat wel veel over de toenadering der staatsdelen, maar hoe zal men naderen tot wat men niet kent? Aan de toenadering dient kennismaking vooraf te gaan en die geschiedt het best bij de jeugd.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: P. A. Werleman, kommies der belastingen 2e klasse op Aruba, 14 dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting daaraan 5 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst met vergunning deze vrijstelling van dienst en dit verlof geheel of gedeeltelijk in het buitenland (Venezuela) door te brengen, ingang 1 Augustus 1944. Mejuffrouw E. D. Gonzalez, tijdelijk schrijfster ten Parkette van het Openbaar Ministerie bij het Gerecht in Eerste Aanleg op Aruba, vier weken vrijstelling van dienst en met vergunning deze vrijstelling van dienst geheel of gedeeltelijk op Curaçao, door te brengen ingang 5 Juni 1944; Ch. A. Vlaun, veldwachter op St. Maarten, 5 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst, met vergunning dit verlof geheel of gedeeltelijk op de Engelse eilanden door te brengen; J. A. Martijn, Opzichter bij de Hygiënische dienst op Aruba, 22 dagen vrijstelling van dienst, met vergunning deze vrijstelling van dienst geheel of gedeeltelijk op Bonaire door te brengen.

Benoeming: Mejuffrouw L. M. Booi, tot tijdelijk schrijfster en werkzaam gesteld op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao; I. de Castro Yohai, tot tijdelijk adjunct-commies ten Parkette van den Procureur-Generaal alhier; M. A. Martis en J. M. Davelaar tot tijdelijk hulpkommiezen der belastingen op Aruba.

Werkzaamstelling: C. A. Bethencourt, ter Griffie van het Hof van Justitie in Curaçao; A. A. S. Williams als hulpkommies der belastingen op Aruba; Mejuffrouw H. M. Lamping en Mejuffrouw V. M. Vinck, ter Inspectie der Belastingen alhier.

Overplaatsing: M. Sadig, tijdelijk hulpkommies der belastingen alhier naar Aruba met standplaats Sint Nicolaas.

Eervol ontslag aan: J. C. Martis, tijdelijk te werk gesteld op het Bureau voor Sociale en Economische Zaken en belast met de werkzaamheden van controleur bij de dienst voor Sociale Zaken ingang 15 Mei 1944; Mejuffrouw C. A. P. M. Desertine, tijdelijk schrijfster ten Parkette van den Procureur-Generaal op haar verzoek.

De Gouvernements-Secretaris,
C. F. Gronemeijer.

Lange lichtbundels dringen door het geboomte heen op het strandhoofd aan de Keizerin Augusta Baai op Bougainville, terwijl de Noordamerikaanse troepen de aanval hernieuwen op de Japanners, die tijdens de nacht tot vlak bij de Noordamerikaanse stellingen doordrongen. Vier mannen rechts komen uit hun holen met het geweer in de aanslag. Een ander (op de achtergrond) kruipt voort over de grond in blootgestelde positie. De man vlak achter de tank verandert van richting om meer dekking te hebben.

Buitenland.

ORLEMANSKI AANVAARDT ZIJN STRAF.

Pastoor Stanislaus Orlemanski, de Pools - Noordamerikaanse priester die gesuspendeerd werd na terugkeer van zijn kort bezoek aan Moskou, „is in een klooster of op weg ernaar toe", aldus zeide de Eerwaarde Heer George Shea, Kanselier van het Diocees van Springfield. De Eerwaarde Shea onthulde op een persconferentie, dat hij van Pastoor Orlemanski's beslissing vernam van de bisschoppelijke straf te aanvaarden wegens zijn ongewettigde afwezigheid van zijn parochie tijdens zijn reis naar Moskou, uit een brief welke de Pastoor zond aan Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Thomas O'Leary. De Kanselier maakte ook bekend, dat hij Pastoor Orlemanski's suspensie besprak met een comité van parochianen. In verband hiermede zeide de Heer Shea: „Het comité deelde mij mede hoeveel zij van Pastoor Orlemanski houden en hoeveel hij voor zijn parochie heeft gedaan — feiten die wij reeds wisten. Ik deelde hen mede, dat zij Pastoor Orlemanski slechts kunnen helpen door de quaestie te laten bekoelen."

De Zeer Eerwaarde Heer Shea zeide het waarschijnlijk te vinden, dat het materiaal, hetwelk door Pastoor Orlemanski van Rusland gebracht werd, zal worden gezonden naar hoge kerkelijke autoriteiten. Hij kon evenwel niet zeggen of zijn Bisschop of de Apostolische Delegaat hem zou verbieden of beperken om te schrijven of te spreken over zijn reis naar Moskou zolang hij slechts historische feit aanhaalde en niet handelde over geloof of zeden (Springfield, (AP) 15.5).

CINELANDIA

Vrijdag 19, Zaterdag 20, Zondag 21.

RAPPORT GEWENST.

Een woordvoerder van de Poolse Ambassade in Washington zeide te wensen, dat Pastoor Orlemanski een rapport naar Washington zal brengen over zijn onderhoud met Premier Stalin met betrekking tot Rusland en Polen. (Washington, (AP) 15.5).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 15 Mei vonden geen belangrijke veranderingen plaats aan het front.

Op 14 Mei ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 19 Duitse tanks. 33 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur. Gedurende de nacht van 14 op 15 Mei bombardeerden onze lange afstandsvliegtuigen vijandelijke militaire treinen bij het spoorwegknooppunt Ravaruskaya ten Noord-Westen van Lwow, Stry ten Zuiden van Lwow en Dvinsky.

Als gevolg van het bombardement van het spoorwegknooppunt Ravaruskaya werden acht branden gesticht waaronder een zeer grote. In het centrale deel van het knooppunt werden twee treinen in lichterlaaie gezet en verschillende hevige ontploffingen werden gezien tussen de branden. Met machinegeweer- en kanonvuur bestookten onze vliegtuigen de vijandelijke spoortreinen die zich bewogen in de richting van Ravaruskaya alsook op de zijsporen en tussenstations. Drie branden werden gesticht bij het station van Ukhno welke vergezeld gingen van ontploffingen. Op een zijspoor ten Oosten van dit station werd een trein in brand gezet. Bij het station Dobrokhi werd een trein door voltreffers opgeblazen. Verschillende treinen werden stukgeslagen of brandend achtergelaten bij andere stations nabij Ravaruskaya.

Het spoorwegknooppunt Stry werd onderworpen aan een bombardement van een zelfde hevigheid. Bij het spoorwegknooppunt Dvinsky veroorzaakte het bombardement talrijke branden. Gesloten goederenwagens, trolleywagens en vijandelijke opslagplaatsen werden in brand gezet. De branden gingen vergezeld van ontploffingen. Een onzer vliegtuigen keerde niet naar zijn basis terug.

In de nacht van 14 op 15 Mei bespeurde onze luchtverkenning in het Noorden in het gebied van de haven Kirkenes een vijandelijk convooi bestaande uit 16 transportschepen en 25 geleideschepen. Onze vliegtuigen bombardeerden deze vijandelijke schepen. Als gevolg van deze aanval werden 3 Duitse transportschepen met een totaal van 19.000 ton scheepsruimte, een schuit, een hulpschip en een patrouille-kotter tot zinken gebracht. 3 Vijandelijke transportschepen werden in brand gezet en een daarvan moest aan de grond worden gezet. Bovendien werd schade toegebracht aan 2 andere transportschepen en aan geleideschepen". (Moskou, (AP) 15.5).

nonstellingen in het gebied rondom Formia in Italië. Twee vijandelijke ammunitie-opslagplaatsen werden getroffen. Gisteren 15 Mei werd het bombardement met succes voortgezet in hetzelfde gebied waarbij een Britse kruiser 800 ronden vuurde. Er kwam enig antwoord van de kust, doch onze schepen leden geen schade of verliezen aan manschappen.

Te land: De Geallieerde legers in Italië zetten hun aanval met dezelfde kracht voort tegen de Zuidelijke sector van de Gustavlinie. Het bruggehoofd van het achtste leger over de Rapido in de Liri-vallei werd wederom uitgebreid en nog meer sterktepunten werden genomen. De Franse troepen van het vijfde leger maakten nieuwe vorderingen in de bergen in het Zuiden. Alle georganiseerde Duitse tegenstand is thans opgehouden tot de weg, welke van Noord-Zuid tot Ausonia loopt. De Noordamerikaanse troepen kwamen ook vooruit en namen de stad Spigno, welke ten Westen van deze weg ligt.

In de lucht: Gisteren vielen middelzware bommenwerpers de havens van Piombina en Ancona aan en spoorbruggen te Orvieto en Pontedera alsook industriële doelen te Porto Ferrio. Lichte bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers waren actief tegen opslagplaatsen, kanonstellingen, bruggen, troepenconcentraties en vervoermiddelen in het gevechtsgebied. De scheepvaart langs de Westkust van Italië en voor de Joegoslavische kust en andere doelen in Joegoslavië werden gisteren ook aangevallen. Tijdens de verrichtingen van de dag werden 7 vijandelijke vliegtuigen vernield. 8 Onzer toestellen werden vermist. Ongeveer 30 vijandelijke vliegtuigen werden overdag boven het gevechtsgebied ontmoet. De Geallieerde luchtmacht in het Middellandse Zeegebied voerde meer dan 1800 enkelvluchten uit." (Napels, (AP) 16.5).

DE JAPANNERS BIJ LOYANG.

Veldberichten deelden mede, dat de Japanse troepen, die uit het Oosten, Westen en Noord-Westen in Loyang waren doorgedrongen, zijn uitgeroeid. De Chinezen vechten blijkbaar verwoed om Loyang te behoeden voor een Japanse verovering, aangezien de val ervan een grote militaire en politieke tegenslag zal zijn. Chennaults 14e luchtmacht neemt deel aan de pogingen om de bedreigde stad te redden door bombardementen en beschietingen op troepenconcentraties en gemechaniseerde eenheden van de Japanners (Tsjungking, (AP) 15.5).

HET CHINESE OFFENSIEF.

Meer dan 20.000 Chinezen zijn de rivier de Salween over gestoken op meer dan een dozijn plaatsen aan een front van 200 kilometer en hebben China's eerste werkelijke offensief geopend in een opmars welke ten doel heeft aansluiting te maken met de Geallieerde strijdkrachten in Birma. De Chinezen hebben een buitengewone verrassing geboekt. Aanvankelijk ondervonden zij geen tegenstand en later dwongen zij de Japanners zich te verspreiden over het moeilijke terrein om het hoofd te bieden aan de vele aanvallen. De onstuimige Salween werd het eerst overgestoken in de nacht van 10 op 11 Mei en de oversteek van de troepen werd met grote snelheid voortgezet. In de latere gevechten wist de in strijd geharde Japanse 56e divisie enkele aanvallen af te slaan langs de bergpaden met krachtige tegenaanvallen en goed opgestelde machinegeweren en kanonnen. De Chinezen die een overwinning verwachten zijn reeds begonnen enkele delen van de Birma-weg te herstellen, welke zij vernielden toen de Japanners Birma invadeerden en de geslagen Chinese legers zich moesten terugtrekken naar punten ten Oosten van de Salween (Tsjungking, (AP) 15.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NAPELS.

„**Op zee:** De vloot biedt nog steeds een doeltreffende samenwerking aan de linkervleugel van het vijfde leger. Op 14 Mei bombardeerde een kruiser van de Noordamerikaanse marine, geëscorteerd door twee torpedojagers, de vijandelijke stellingen en ka-

BOMBARDEMENTEN IN DE STILLE OCEAAN.

De Noordamerikaanse marine maakte bekend, dat tijdens het weekeinde de voornaamste vijandelijke bases in het Noordelijk en Centrale deel van de Stille Oceaan werden gebombardeerd. Marine-vliegtuigen bombardeerden Zaterdag Sjimusju in het Noorden van de Koerilen. Liberators van het leger bestookten Truk. (Washington, (AP) 15.5).

DE ACTIE DER PARTIJGENOTEN.

Het communiqué der Partijgenoten maakte melding van verrichtingen op grote schaal in midden-Albanië, waarbij drie belangrijke steden veroverd werden: Elbasani, Berati en Korce (Koritsa). Er zijn slagen gaande aan alle fronten in Joegoslavië. Biezonder felle gevechten vinden plaats in Bosnië en Croatië, terwijl over het algemeen de Duitsers wanhopige pogingen doen om de belangrijke verbindingslijnen ten koste van alles vrij te maken. Detachementen van Partijgenoten wierpen de Duitse troepen in het Westen van Bosnië terug, die doordrongen tot Sanskimost en Sitnica en behalve dat hun hevige verliezen werden toegebracht, werden ook een locomotief en 45 wagons vernield op de lijn Doboja—Derventa (Londen, (AP) 16.5).

DE CONFERENTIE IS TEN EINDE.

De conferentie der Premiers van het Britse Imperium is heden ten einde gekomen, doch naar verwachting zullen zij nog korte tijd in Groot Britannië blijven voor het voeren van minder formele besprekingen en om meer van Groot Britannië in oorlog te zien. Een officiële verklaring over het gehele werk van de conferentie, welke op 1 Mei begon, wordt tegen het einde van deze week verwacht (Londen, (AP) 16.5).

EEN VALSE „SOIR"

Verkocht in de dagbladkiosken te Brussel.

Het is een uitgave van het Onafhankelijkheidsfront.

Van het Belgisch Consulaat ter plaatse ontvingen wij een nummer van het blad „Marine", een te Londen uitgegeven Belgisch maandblad, waaraan wij het volgende ontlenen:

„De vaderlanders van het Onafhankelijkheidsfront hebben op zwierige wijze de draak gestoken met den Mof en zijn verkochte medewerkers in de vermofte pers.

Zij hebben dit kunststuk volbracht in de Brusselse dagbladkiosken der Louizapoort en der Naamse poort een valse uitgave van de ersatz-Soir te doen verkopen in de plaats van gewone uitgave.

Is dat geen schattig kunststuk? Verbeeld u de lompe schuimbekkende woede van den Mof toen hij die saboteurtruk ontdekte! Maar ge ziet van hier de ingetoomde spotlach der Brusselaars, die noodgedwongen er zich bij neerlegden het dagelijkse proza der verknechte penneridders te lezen, toen hun ongelovige ogen de text ontwaarden van een vaderlands manifest van het Onafhankelijkheidsfront, vergezeld van voorschriften voor de nakende 11 November viering.

Alles was tot in de puntjes verzorgd: formaat van het blad, titel en drukletter; alles was ingelijst met valse artikels van De Becker, Verplaetse, en de anderen. Niets ontbrak, noch de kleine advertenties, noch de overlijdensaankondigingen, noch het leger-communiqué".

Een exemplaar van dit valse-Soir nummer is zo pas te Londen toegekomen. Wij kunnen aan het genoegen niet weerstaan er ter intentie onzer lezers **een reproductie bij dit nummer te voegen.**

En eerst en vooral het valse bericht van het Opperbevel der Wehrmacht. Het verdient ten volle te worden vermeld:

DUITS LEGERBERICHT

Hoofdkwartier van den Führer, 9 November.

Het Opperbevel der Duitse strijdkrachten maakt bekend:

„Op het Oostfront, trots geweldige wijzigingen, blijft de toestand onveranderd.

Ter Overname Aangeboden

Een AEG electrisch kookstel met twee platen voor 110 Volt. Een Simons wit gelakt ijzeren ledikant en een Simons type deep sleep springveeren matras.

Alles zoo goed als nieuw.

Te bevragen: PRINSENSTRAAT 87A

Tusschen 5 en 7 p.m.

In de driehoek, van trapeziumvorm Kremenchug-Odessa-Dnjepopetrovski - Melitopol, werden de doorbraakspogingen van den vijand overal met succes bekroond, behalve in de plaatsen van het front, waarheen onze soldaten zich in massa toe begaven en waar zij, door dit behendige manoeuvre, de vooruitgang der Sovjets verhinderden.

In het reuzenkader ener kolossale elastische verdediging, werden alle steden op de spoorlijn Leningrad—Berditsjev, bij nachte en op de tenen, verlaten.

Niet alleen werden al deze plaatsen stelselmatig geplunderd om haar elke militaire waarde te ontnemen, maar een zeker aantal onder haar werden naar Pommeren overgebracht, zonder dat de vijand en zelfs de inwoners de tijd hadden het waar te nemen.

In de andere sectoren van het front gaat het Duitse leger voort geweldige verdedigingstriomfen te oogsten.

In acht dagen tijds hebben de Sovjets tweemaal meer soldaten en materiaal verloren dan zij in de operaties hadden aangewend.

Op het Zuid-Italiaanse front laat het langzamer loswringen der troepen aan den vijand toe de operaties van dichterbij te volgen.

In de nacht van 8 op 9 November is een Duits kampvliegtuig, van het type „Vergelding", erin geslaagd de Engelse kust te zien, terwijl een groot aantal zware Anglo-Amerikaanse bommenwerpers massale aanvallen op Duitse steden heeft ondernomen, hierdoor onze oorlogsnijverheid en het moraal onzer bevolking hoger opvoerende."

BUITENLANDS KAPITAAL WELKOM IN HAÏTI.

De President van Haïti, die een reis door het Noorden en Noord-Westen van het land maakt, heeft te Gonaives een redevoering gehouden, waarin hij o.a. zeide in verband met de verarming van het land door de cryptostesia en sisal-cultuur, dat deze maatregelen slechts van tijdelijke aard zijn en dat, indien Haïti tijdelijk in dienst van anderen mag zijn het nooit onderworpen zal worden.

„Haïti kan geen slagboom tegen buitenlands kapitaal oprichten", verklaarde president Lescot. „maar wij willen ons verdedigen tegen onteigeningen, waarvan de boer het slachtoffer zou worden. Wij openen de poorten voor buitenlands kapitaal. Iedere buitenlander en iedere buitenlandse onderneming, die kapitaal in landbouwondernemingen wil beleggen, kan verzekerd zijn van de loyale medewerking van het Haïtiaanse gouvernement."

De President kondigde aan, dat binnenkort een serie wetten wordt bekend gemaakt, waardoor den kleinen boer grotere bescherming wordt gegeven en het grondbezit gewaarborgd. Men hoopt, dat de nieuwe maatregelen ook zullen leiden tot uitbreiding van de soja-cultuur.

De sterke stijging van levensmiddelen prijzen (mais vijf keer en bonen zes keer zo duur als vroeger) heeft een begin van ondervoeding doen ontstaan bij de minder welvarende bevolking van Haïti (Aneta).

DEBATTEN IN HET HOGERHUIS.

Lord Strabolgi zeide in het Hogerhuis, dat de Spaanse pers het Wolfram-verdrag van onlangs beschouwt als een overwinning voor Spanje en zeide, dat een waarschuwing nodig is, dat „wij het werkelijk menen". „In de bladen van Washington wordt gezegd", zo verklaarde hij, „dat de Verenigde Staten strenger wilden zijn en dat op ons aandringen zij met tegenzin toegaven aan de regelingen". Sir John Latham, leider van de nationalistische partij, vroeg: „Waarom zullen wij niet volkomen tevreden zijn dat Franco beseft, dat zijn vrienden en collega's thans niet meer deze strijd kunnen winnen en dat hij gedwongen is deze overeenkomst met dit land te sluiten. Laat ons openhartig zijn. Het is wat wij gezocht hebben sedert de oorlog begon: een overwinning op Franco en op die leerstellingen en het streven welke Franco voorstaat........."

BEKENDMAKING

aan de eigenaars en bestuurders van Motorrijtuigen.

HET HOOFD VAN HET BUREAU VOOR SOCIALE EN ECONOMISCHE ZAKEN maakt bekend:

dat, in verband met een in het leven te roepen wettelijke bepaling, dat bestuurders van motorrijtuigen op meer dan twee wielen in het bezit moeten zijn van een controlekaart, waarop o.a. de merken, maten en serienummers der banden vermeld moeten zijn, een ieder, die daarvoor in aanmerking komt, de benodigde gegevens moet verstrekken. Vanaf heden liggen formulieren, die voor dit doel moeten worden ingevuld, gereed op de ondervolgende adressen:

Crisisbureau, Pietermaai No. 4
Bureau voor Sociale en Economische Zaken, Scharloowrg No. 76
Kantoren Districtmeesters, tweede en derde district
Postkantoor, Fort Amsterdam
Alle politiewachten
Hoofdkantoor C.P.I.M.

Men wordt verzocht, aldaar bedoelde formulieren af te halen en vóór den 1sten Juni 1944, op die adressen, ingevuld, weder terug te bezorgen.

Curaçao, 15 Mei 1944.
Het Hoofd voornoemd,
J. H. van Boven.

2—2

ZOO JUIST ONTPAKT

FLORSHEIM
Heerenschoenen

ARROW
WITTE OVERHEMDEN
met en zonder boord

Palais Royal
MARCHENA, MORON & Co.
Heerenstraat No. 23
Tel. 1537.

2—1

De eigenaar van „San Nicolas" verbiedt het publiek in 't algemeen om de terreinen „POS SPANJO" en „SAN NICOLAS" te betreden, daar hij op die terreinen jaagt. Zodat hij niet verantwoordelijk is voor geen ongeluk, dat zich kan voordoen.

Zij, die naar Playa willen gaan moeten gebruik maken van de Hoofdweg.

De eigenaar van
„San Nicolas"

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	3152
2e prijs	10832
3e prijs	14014
4e prijs	7709

Laatste Nieuws.

— **De Franse** troepen in Italië hebben behalve San Giorgio nog de dorpen Casale, Annunziata en Castel Nuovo veroverd. Zij hebben practisch het gehele 131e regiment van de Duitse 44e (Hoch und Deutschmeister) divisie uitgeroeid. De Geallieerden zijn 5 tot 13 kilometer gevorderd sedert de opening van het offensief. De Noordamerikanen hebben den vijand nog verdreven uit het dorp Capo Dacqua en bezetten de Monte le Civita en twee heuvels in de omgeving. Het aantal vijandelijke gevangenen sedert het begin van het offensief bedraagt reeds 3000.

— **Het Chinese** Hoofdcommando maakte bekend, dat de Chinese troepen verschillende strategische stellingen veroverd hebben in een verdere opmars ten Westen van de rivier de Salween in het nieuwe offensief om verbinding met Brits Indië te maken. De Chinese grondstrijdkrachten, welke Noordamerikaanse raadgevers hebben worden voortdurend gesteund door de Noordamerikaanse luchtmacht.

— **Gordon Fraser**, correspondent van de Blue Network, rapporteerde, dat het Britse achtste leger in Italië tot staan is gebracht ten Noorden van Cassino. Fraser maakte melding van fanatieke tegenaanvallen **door de 1e divisie** valschermtroepen der Duitsers.

De vertegenwoordigers van 15 landen, de Verenigde Staten inbegrepen, hebben te Londen een overeenkomst getekend waardoor een Voorlichtingsorganisatie der Verenigde Landen gevestigd is, welke het Informatie-comité der Verenigde Landen vervangt.

— **Van het Kohima-front** in Brits Indië wordt gemeld, dat de gehele Kohima-keten thans in Geallieerde handen is en dat met de verovering daarvan de grootste slag tot nu toe aan de grens tussen Brits Indië en Birma geëindigd is. De Japanners hebben toegegeven dat zij in het defensief zijn in het gebied van Kohima en gaven opdracht om ten koste van alles stand te houden.

— **Premier Ion Antonescu** van Roemenië zou volgens berichten uit Istanbul Hitler gewaarschuwd hebben, dat ingeval niet meer Duitse versterkingen onverblikkelijk gezonden worden Roemenië zich „vrij zal beschouwen" om met de Geallieerden te onderhandelen over een afzonderlijke wapenstilstand. Antonescu eiste uiterlijk heden een antwoord. Berichten uit de Balkan zeggen, dat de Roemenen nog slechts 5 geheel uitgeruste divisies hebben om het hoofd te bieden aan het Russisch offensief.

De Strijd der Belgen.

HOUDT MOED EN VOLHARDT.

Een land dat zulke zonen bezit, kan niet ten onder gaan.

Antoine Delfosse, Belgisch Minister van Justitie en van Voorlichting heeft dezer dagen de volgende toespraak gehouden:

Wanneer ik mij nog onder U bevond — en ik ben nu haast anderhalf jaar te Londen — was een der houdingen waaraan ik mij bij de „collaborateurs" het meest ergerde, diegene welke haar uitdrukking vond in de voortdurend herhaalde zin: „De oorlog is voor België gedaan. Laten wij noch Engelsgezind noch Duits gezind zijn; laten wij Belgen zijn en derhalve buiten het conflict blijven".

Zulks was onjuist en ook onzinnig. Onzinnig, omdat het belang van België onmiskenbaar de zegepraal der Geallieerden vereist. Het meinedige Duitsland heeft zich in België gevestigd, het heeft zijn onmeedogende oorlog op onze bodem overgebracht, het martelt op brutale wijze ons volk. Uit de innige samenwerking tussen ons land en de loyale waarborgende mogendheden moet de bevrijding ontstaan.

Daar de Duitsers sedert 1940 de vijandigheid der Belgen rondom zich voelden toenemen, heeft de propaganda van Goebbels gepoogd een dijk tegen deze wassende vloed van haat op te werpen, door de afzijdigheid, de omzichtigheid en het „wait and see" aan te raden. En, tegen alle duidelijkheid der juridische, morele en politieke regels in, heeft zij door haar openbare of geheime propagandisten doen verkondigen dat België geen rol in de oorlog meer te vervullen had: ons leger heeft zich immers overgegeven; het land mag derhalve niet meer vechten. Het moet het voldongen feit aanvaarden.

Dit wachtwoord werd zowel door de vaderlanders in het land als door diegenen in het buitenland met misprijzen verworpen.

Trouw aan het mandaat der Natie, verzamelt de wettelijke Regering al de Belgische krachten die over de wereld zijn verspreid en zet zij de oorlog te land, ter zee en in de lucht voort. Congo verleent zijn militaire en economische hulp in de strijd der Geallieerden. En, vooral ons verdrukte volk zelf blijft in het gevecht om zijn rechten en zijn vrijheden te verdedigen. Zelfs voordat het 2de front opgericht is, strijdt het hardnekkig alle dagen en zonder te verpozen op het 3de front, dit is het binnenlandse front.

Nooit zal men genoeg kunnen wijzen op de belangrijkheid van de medewerking die door de ondergrondse strijd op het overweldigde grondgebied aan de geallieerde wapens wordt verleend. Gij hebt allen getrild van geestdrift toen gij de heldendaden hoorden vertellen van de Russische, Joegoslavische of Griekse guerrilla's die iedere maand duizenden Duitsers doden, steden en dorpen innemen en die strijden als georganiseerde soldaten.

Gij hebt de schitterende dapperheid bewonderd van de Noren, de Tsjechen, de Polen, die, in weerwil van ontelbare brutaliteiten en van schier ongeloofllijke massa-moorden, tot de onmiddellijke actie overgaan teneinde de militaire macht der vijanden in het vaderland te verzwakken. En, dichter bij ons, leveren onze Nederlandse en Franse vrienden een voortdurende strijd waarbij de list afwisselt met lijdelijk verzet en met de openlijke aanval.

Ons land is niet geschikt voor guerrilla's: men heeft er niet de uitgestrekte ruimten, noch de nodige schuilplaatsen. Het is de dichtst bevolkte streek van Europa. De vijandelijke bezetting is zeer streng. Men had kunnen denken dat de verrichtingen van partijgenoten er onmogelijk waren, dat ons volk er toe genoopt zou zijn de bevrijding van buiten uit af te wachten en dat het aan die bevrijding slechts de steun van zijn hoop en van zijn gebeden zou kunnen verlenen.

Dit is niet het geval geweest. België voert de oorlog, een geheime oorlog, die gevaarlijk is voor den vijand en die het land zelf duur te staan komt.

Het is de oorlog van het verstand tegen het geweld.

Tijl Uilenspiegel is niet dood en de vrijheidsliefde wekt bij tal van lieden, die nochtans volstrekt vredelievend zijn, een strijdlustige vindingrijkheid op, die de Duitsers geheel in de war brengt.

De industriële sabotage, de sabotage der verkeerswegen (kanalen en spoorwegen), de vernieling van Duitse voorraden en landbouw-producten voor de oorlog (vlas en koolzaad) worden bij ons op overgrote schaal gepleegd.

De ganse bevolking heeft deze helden erkend en heeft geleerd op haar manier mede te arbeiden aan dit termieten-werk dat aan de Duitse oorlogsmachine knaagt en het moreel ondermijnt van het bezettingsleger dat zich tussen twee even onheilspellende mogelijkheden bevindt: de landing der Geallieerden en de kerkhoven van Rusland.

De geest wedijvert met de wilskracht. De uitgave van het clandestien nummer van „Le Soir" dat op 11 November verscheen (zie elders in ons blad) en dat wij reeds enige weken geleden te Londen ontvingen, is naar mijn mening een enig voorbeeld in de bezette landen. Dit nummer, dat er volstrekt hetzelfde uitziet als de Duitsgezinde „Soir", werd op de boulevards te Brussel verkocht voor de neus van de Duitsers die verstomd waren, wanneer zij het publiek zagen vechten voor een dagblad dat ze gewoonlijk verachtten.

Hulde werd hier gebracht aan de dapperen die deze prachtige getuigenis van nationale weerstand, goed humeur, moed en organisatie hebben uitgedacht, opgesteld, gedrukt en verspreid. Hebben zij aldus met één slag niet de karaktertrekken van onze ondergrondse oorlog in het licht gesteld?

Onze gedeporteerden die weigeren het economisch arsenaal van den vijand te gaan versterken, voeren eveneens oorlog; zoo ook onze studenten die in het verborgen leven, onze ambtenaren die de werking van de administratieve machine belemmeren, al de moedige burgers die de verraders vervolgen en aanklagen en hun verfoeilijke bedrijvigheid tegenwerken.

Deze ondergrondse strijd wordt, helaas, door onze landgenoten verschrikkelijk duur betaald. Volgens door ons ontvangen inlichtingen zouden de Duitsers, in November alleen, verschillende honderden patriotten gefusilleerd hebben en het lijdt geen twijfel dat ontelbare gevallen door ons nog niet gekend zijn. De gevangenissen zijn zodanig overbevolkt dat de nazie-administratie verboden heeft er de gewone misdadigers op te sluiten die slechts een kleine straf moeten uitzitten.

De concentratie-kampen in Duitsland, te Breendonck en te Merxpas, alsmede de vesting te Hoei zijn stampvol Belgen die door de brutaliteit van den vijand uit hun huiskring werden gerukt en aldaar op wrede wijze worden gemarteld. Dit is de prijs der heldhaftigheid. Doch hij wordt niet vruchteloos betaald.

Het Intergeallieerd Opperbevel heeft beroep gedaan op de weerstandsorganisaties in België; het rekent er op dat deze organisaties de Britse en Noordamerikaanse legers zullen helpen het nationaal grondgebied van het vijandelijk gespuis te zuiveren. Het opperbevel spoort ze aan zich voorzichtig en in het geheim voor de beslissende taken voor te bereiden.

Eere aan de strijders van het derde front! Onverschrokken soldaten van het schoonste der legers! Zij bestrijden, lijden en sterven als onbekende helden. Hun enige beloning ligt in het bewustzijn van de volbrachte plicht en in het besef van de belangrijkheid hunner zending. Hoeveel van mijn vrienden, wier namen mij ieder ogenblik van de dag voor de geest komen, zijn reeds voor de zaak gevallen! Ik zie ze in gedachte, bescheiden en eenvoudig in het vreedzame leven van vroeger: groot als legendarische ridders in de ondergrondse strijd en in het aanschijn van de dood. Wij hebben, in der waarheid, hun les nog niet ten volle begrepen.

Een land dat zulke zonen bezit kan niet ten onder gaan. Zoals tal van andere landen, had België naar het scheen, vóór de oorlog, zijn morele zin, zijn burgerlijke geest en zijn liefde voor de arbeid zien wankelen. Welnu, dit was slechts schijn: door het leed is dit fiere volk, dat immer subliem in de beproeving is geweest, weer zichzelf geworden. En ons klein land is groot onder de grote landen door de ontembare en geestdriftige wilskracht die het vertoont in zijn weigering om te sterven en waarvan het in den strijd voor zijn vrijheid blijk geeft.

In naam van het buitenland dat zijn ogen op hen gericht houdt, in naam der Geallieerden die op hun medewerking rekenen, in naam der Regering die hen buiten het land vertegenwoordigt, zeg ik aan de helden van de actieve weerstand in alle sectoren:

„Houdt moed, volhardt, wijdt U ten volle aan Uw heilige taak! Gij hebt de steun van alle Belgische patriotten en de erkentelijkheid van Uw Geallieerden verdiend. Gij zult de bevrijders van het Vaderland zijn en de toekomstige geslachten zullen U zegenen!"

GEREED VOOR DE SPRONG

Wie d'Amigoe leest Verkwikt hart en geest.

Het Wondervoedsel.

Drs. B. H. J. Hofstee schreef aangaande de artikelen over Soyameel aan den Heer F. Vreugdenhil het volgende:

Mijn oordeel over verbetering van het Curaçaose volksvoedsel door soyameel berust op de volgende overwegingen:

a. caloriewaarde.

door hoog vet, koolhydraat- en eiwit gehalte is de caloriewaarde hoog. Daar het Curaçaose volksvoedsel gemiddeld een voldoende caloriewaarde heeft, behoeft hieraan niets veranderd te worden.

b. eiwit.

het gehalte is hoog. Quantitatief echter is het eiwit gehalte van het volksvoedsel voldoende, zodat in die zin soyameel geen verbetering brengt. Wel is verbetering van de qualiteit van het eiwit nodig. Als plantaardig eiwit kan het eiwit van soyameel hier geen grote verbetering brengen. Ter verduidelijking zou ik hier gaarne een kleine theoretische beschouwing aan toe willen voegen:

Eiwitmoleculen zijn combinaties van verschillende aminozuren. Deze aminozuren, waarvan er een 50-tal bekend zijn vormen dus de „bouwstenen" van het eiwit. Verschillende eiwitten ontstaan, indien deze aminozuren verschillend zijn en in verschillend percentage erin voorkomen. Organismen, die gelijksoortig zijn, hebben gelijksoortige eiwitten en bij ongelijksoortige organismen zijn ook de eiwitten verschillend.

De eiwitten van den enen mens bv. geven bij splitsing dezelfde aminozuren en in dezelfde verhouding als bij den anderen mens, terwijl de eiwitten van een mens anders zijn opgebouwd dan die van een ander zoogdier of van een vis en nog weer veel meer verschillen van die van een plant. Wanneer nu eiwit als voedingsstof wordt gebruikt, wordt het door het organisme eerst gesplitst in de aminozuren en deze worden weer gebruikt om de aan het organisme eigen eiwitten op te bouwen. Des te meer de voedingseiwitten dus overeenkomstig zijn met de te vormen eiwitten, des te vlotter dit proces verloopt en des te meer „hoogwaardig" het voedingseiwit is.

Daarom is het beste eiwitvoedsel, vooral voor het groeiende individu, de moedermelk, daar hierin de aminozuren geheel zijn „uitgebalanceerd"; mindergoed zijn de eiwitten van andere zoogdieren, nog minder goed die van andere diersoorten, terwijl plantaardig eiwitten als laagwaardig moeten worden beschouwd hoewel ze geenszins waardeloos zijn, vooral niet voor het reeds volwassen individu.

Ofschoon er aan deze beschouwing nog wel wat haken en ogen zitten, meen ik duidelijk gemaakt te hebben, dat het eiwit van soyameel, hoewel in zijn soort misschien niet slecht, toch nooit aan het Curaçaose volksvoedsel de aanvulling kan geven die het behoeft.

c. vitamine A.

soyabonen bevatten een weinig vitamine A, waarschijnlijk echter niet veel meer dan het gele foenchimeel, zodat hier ook geen verbetering is te verwachten.

d. vitamine B1 en B2.

het gehalte van de bonen is hoog, veel hoger bv. dan het gehalte van de bonen, die de bevolking thans eet en die de belangrijkste vitamine B1-bron zijn. Vooral echter door het hoge vitamine B2 (riboflavine) gehalte, even hoog als dat van lever (!), zou het soyameel een zeer welkome aanvulling van het Curaçaose menu kunnen zijn.

e. vitamine C.

soyameel bevat geen vitamine C.

f. calcium, phosphor en ijzer.

het gehalte aan mineralen is vrijhoog, zodat soyameel ook hiervoor, inzoverre het mineralengehalte van de voeding onvoldoende (phosphor?) een aanvulling zou kunnen zijn. Door de geringe hoeveelheid waarin het soyameel wordt gebruikt, zal het echter als bron waarschijnlijk niet uitsteken boven de hier reeds gangbare voedingsmiddelen.

Mijn oordeel over soyameel is dus dat hoewel op zichzelf een zeer hoogwaardig voedingsmiddel, het als aanvulling van het Curaçaose volksmenu alleen waarde heeft als bron van enkele vitaminen van het B-complex. Hiervoor alleen al zou het dan ook aanbeveling verdienen het in te voeren (waarbij men zich dan dient te vergewissen, dat het ingevoerde meel van een zodanige qualiteit is, dat het ook inderdaad deze waarden bezit).

Voor aanvulling van andere tekorten zullen er echter nog andere voedingsmiddelen toegevoegd moeten worden of reeds gangbare in grotere hoeveelheid beschikbaar moeten worden gesteld.

Dit laatste vooral lijkt mij voor een verbetering het belangrijkst, gezien het conservatisme van de bevolking, zoals u zelf reeds zeer terecht opmerkt. Vergroting van de hoeveelheid warmoes en andere groenten, die wel worden gegeten, zou zeker „wonderen" doen aangezien ze vitamine A en vitamine C verschaffen en ook mineralen en bovendien de nodige celstof geven voor een betere peristaltiek. Als apotheker weet ik uit ervaring, hoe buitensporig veel laxeermiddelen deze bevolking gebruikt.

Te huur gevraagd.
voor langeren tijd (minstens zes maanden)
GEMEUBILEERD HUIS
in Willemstad
door Holl. Dame met twee kinderen.
Aanbiedingen onder letter **S. D.** aan de redactie van dit blad.
3 - 2

WIJ ONTVINGEN

Een Spel der natuur, door **Arthur van Schendel**, uitgegeven door Querido te New York, 219 blz., $ 2.50.

Jan Greshoff zegt in Kernspreuk no. 55 (uitgegeven door De Stoep): „Het gedicht is het enige middel om zo dicht bij het Verloren, Verboden, Beloofde Land te komen, dat wij het in een stralend licht een ogenblik zien dagen".

Het wonderlijke verhaal van Aristus Elusan, wiens leven in **Een Spel der Natuur** beschreven wordt, is dat van den mens voor wien het geven vreugde is en het ontvangen slechts blijdschap omdat het mogelijkheid opent het weg te geven.

Wie zulks beschrijft in de taal van Van Schendel, doet het beloofde land naderen. Aristus is een fantasie, zijn gehele levensbeschrijving is de aaneenrijging van ongerijmdheden en onmogelijkheden. Oppervlakkig is het verhaal één onzin van begin tot eind, zoals voor den braven burger Aristus' leven zelf onzin is en de man zelf een warhoofd en fantast. Maar wij kennen hem. De hemel heeft ons ermede in aanraking gebracht, een vriend, die de vleesgeworden vriendelijkheid is, die waar hij komt de harten verkwikt en de nieren prikkelt; die op de dagen van regen de zonneschijn is en temidden van de felheid der tropenzon de tempering, die de warmte welaangenaam maakt; bij wiens komst men de adem zijner genegenheid begeert, bij wiens heengaan men haakt naar de warmte van zijn blik; die bij de juiste nakoming zijner plichten eerder dankbaar dan tevreden stemt en op wien men bij een tekort niet vertoornd kan zijn; die in stede van oudejuffrouwen-vriendelijkheid slechts zijn genegenheid toont als een vorst, maar als een vorst van vrede en liefde en die in stede van karakterloze toegeeflijkheid zijn ja ja doet zijn en zijn neen een onwrikbaar neen; die juist daardoor de kwade geesten verbittert en den twijfelaars een rugsteun biedt; die bij bozen de laatste vonk der goedheid weet op te rakelen tot een minnevuur en bij wien de goeden erkennen waarin zij tekort schieten.

Zulke mensen zijn er. Het geluk en de vreugde straalt hun uit de ogen, ook al heeft smart hun hart verminkt. Zulk een mens was Aristus, die zich door het lot niet overwinnen liet, ook werd Aristus nooit verslagen.

Voor het gezond verstand blijven de daden van Aristus, altijd gericht op geven en nimmer ontvangen, kortweg onzin, zoals voor hen het Schriftwoord onzin is: Koopt thans zonder geld. Zo'n mens is Aristus, de zonderling, dien de „verstandige" lieden een warhoofd noemden vol ongerijmdheden. Aristus had voor ieder wat, de kostbaarste geschenken gaf hij om niets. „Waarvan betaalde hij de prijs van zijn kostbare geschenken?" Het antwoord is eenvoudig: Hij betaalde alles met zichzelf. Er is gevraagd hoe dat kan, omdat immers de prijs der dingen door de wereld wordt vastgesteld omdat men immers geen smaragden en kastelen kan geven zonder geld. Jawel, dames en heren, het was zijn geloof, dat men zulke dingen wel onbetaald kan geven, en meer nog indien men zelf rijk genoeg is aan geluk. Wie dat weet en daarbij de wil heeft het aan anderen te geven, kan wonderen doen."

Slechts twee dingen heeft Aristus niet gedaan. „Hij had het voornemen de hele staatsschuld van het land te delgen, maar hij verwierp het idee, omdat men dan toch weer een nieuwe schuld zou maken. Ook kwam hij op de gedachte een ieder al de schulden van het geweten kwijt te schelden en ook dit verwierp hij uit de overweging, dat een schoon geweten bloot staat aan nieuwe schulden, die misschien erger zijn."

Lang nadat de ellende vergeten is, zal men dit boek van Van Schendel lezen in het mooiste proza dat in jaren in ons kostbaarst nationaal bezit, onze zo verwaarloosde moedertaal, is geboetseerd. En de geslachten zullen hem erin herkennen, die hun een blijdschap in het leven is geworden, goddank onbewust. Dit boek, levensbeschrijving van Aristus en den Blijmoedige die het aardrijk beërven moet en zal, is het gedicht in proza geworden, dat ons voert tot dichtbij het verloren, verboden, beloofde Land, dat wij in een stralend licht — Aristus' en des blijmoedigen licht — zien dagen.

Het boek van Klaas Vaak, den vriendelijken verzorger der kabouters en oom van Puk en Muk, is in een nieuwe vorm verschenen. Puk en Muk, de twee makkers die elkaar zeer goed verstaan, beginnen dan hun reis, waar zij van Klaas Vaak een half jaar voor gekregen hebben, omdat zij een zeer grote hoeveelheid zand ontdekt hebben. Onder het reizen verwerven zij veel kennissen, waaronder goede en minder goede, bv. de Reus Knollenneus. Het boek is zeer goed verzorgd, zowel wat text als plaatjes betreft. Dit alles is slechts verkrijgbaar voor één gulden bij de Hollandse Boekhandel en de R.K. Boekhandel St. Augustinus, de royale gever, die ons dit boek zond.

SAMENWERKING.

Een voorbeeld van samenwerking tussen de Nederlandse ondergrondsbeweging en het Geallieerde commando is wel het vernielen van de kunsthandel Kleykamp te Den Haag, waar de Duitsers alle bescheiden betreffende nieuwe slachtoffers voor de dwangarbeid in Duitsland gereed hadden liggen. (Aneta).

Journalistiek Leven in Curaçao.

62.

Dat ook in recente tijd zich nog dergelijke gevallen voordoen, werd in hoofdstuk VII gedemonstreerd aan een circulaire, die de Aruba Post op 27 Augustus 1943 rondstuurde en die den verbaasden intekenaren mededeelde, dat de vrouw van den redacteur de drukkerij zo lang zou voortzetten. Maar zelfs een officiële instantie als de Gouvernementspersdienst kende deze merkwaardigheid, dat wanneer zijn hoofd, Mr. Elias, ergens heen moest, aan de redacties getelefoneerd werd, dat de loopjongen naar Mevrouw Elias moest gaan, die vandaag het nieuws getikt had. De benoeming van Eugène A. Winters, voordien van de Gazet van Antwerpen, tot assistent op de Gouvernementspersdienst — najaar 1943 — maakte hieraan een einde en schiep tevens een journalistiek novum op Curaçao, nl. dat Mr. Elias op vacantie kon gaan. In de redactionele eenmansbedrijven was dit tot dan toe ongehoord.

Heden en Toekomst.

De toevloed van Europese Nederlanders en het gebrek aan voldoende kennis van de Nederlandse taal bij de inheemse bevolking hebben na ongeveer 1930 de landzaten, onder wie gelijk in deze geschiedbeschrijving wel overvloedig gebleken is dat zovele uitnemende schrijvers gevonden werden, enigszins naar de achtergrond doen treden. De leidende functies in de Curaçaose journalistiek worden op het ogenblik door Europese Nederlanders bekleed. Dit is tegenstelling tot Suriname, waar het Nederlands ook de gebruikelijke voertaal is en de Curaçaose moeilijkheid althans in dit opzicht niet zo bestaat. Toch heeft het Westindische element zelf ook al weer zijn intrede gedaan in de Nederlandse journalistiek van Curaçao. Vanzelfsprekend is de gelegenheid voor jongelui om in de beroepsjournalistiek te gaan zeer gering. Feitelijk is er slechts bij de Beurs- en Nieuwsberichten, La Prensa, Dagblad Amigoe di Curaçao en op de Gouvernementspersdienst een zodanig salaris te verdienen, dat men van beroepsjournalistiek spreken kan. Aan La Prensa heeft steeds een landskind de leiding gehad, hetgeen in verband met de taal daar mogelijk was. De beide andere dagbladen en de Gouvernementspersdienst hebben Europese Nederlanders.

Een zeer verblijdend teken was het dat toen de Amigoe di Curaçao een dagblad werd in Maart 1941 en toen er natuurlijk niemand uit Europees Nederland kon overkomen, twee jongelui het aandurfden om de keus van hun leven op de journalistiek te zetten, dat wil zeggen: op de journalistiek in de Nederlandse taal. Beiden hadden een mulo-diploma, beiden beschikten over een behoorlijke talenkennis en gezond oordeel. Beiden slaagden en het is te voorzien dat beiden in de Nederlandse journalistiek zullen blijven en daarmede wat het landskind betreft — een is Surinamer, de ander Curaçaoënaar — de eersten zullen zijn.

Wat een hunner, Fernand L. de Rooy betreft zij in dit verband gewezen op het merkwaardige feit, dat hier weer sprake is van een familie-trek, want een oom, Luc Grimard, is journalist en hoofdredacteur van het Haïtiaanse blad La Phalange, terwijl een broer, René, onder het pseudoniem Marcel de Bruin, een niet onverdienstelijk dichter is, die in het Curaçaose blad De Stoep publiceert.

De journalistiek is een scheppend vak en wat Curaçao betreft, kan men met voldoening terugzien op de tijd sedert 1812, want te allen tijde zijn hier mensen geweest, die uit innerlijke aandrang moesten schrijven. Dat zij mislukten, is hun schuld niet geweest, evenmin als het de schuld van den schilder is, wanneer hij niet voldoende verdient. Geestelijke arbeid wordt immer onvoldoende betaald en ook in Europees Nederland is de economische positie van den journalist eerst de allerlaatste jaren verbeterd, niet zozeer door hun chefs, dan wel door hun eigen handelen. Het getuigt immer van een tintelend geestelijk leven, wanneer er onder het vooruitzicht van niet rijk te worden, toch gewerkt wordt. Steeds ziet men, dat de verhoging van salarissen bijna immer met achteruitgang van werklust en ambitie gepaard gaat, hetgeen natuurlijk niet zeggen wil, dat salarissen asociaal mogen zijn. Maar den waren schrijver zit het in het bloed, de waarachtige journalisten zijn altijd diegenen, die tot hun werk gedreven worden door een innerlijk moeten, vaak nadat ze eerst een ander beroep hadden beoefend en die dan de vreugde van het scheppen leren kennen.

Van vele arme schrijvers uit de afgelopen eeuw op Curaçao zowel op Aruba, die door de maatschappij als mislukkelingen werden gebrandmerkt, omdat zij weinig verdienden en omdat zelfs hun blaadjes ten gronde gingen, kan men gerust zeggen na kennis genomen te hebben van de inhoud hunner bladen — afgezien of men het met de strekking ervan steeds eens is, — dat zij gedreven werden door die innerlijke drang, die den waren journalist kenmerkt, die drang tot scheppen, die drang van een overtuiging een artikel te maken, de sensatie uit het gewone dagelijkse gebeuren het leven te boetseren in woorden, zoals de schilder het doet op zijn doek en de beeldhouwer in steen. Zegt men niet, dat de journalistiek beschermd wordt door de tiende Muze? Sommigen van hen, die in de voorgaande uiteenzetting genoemd zijn, zijn ten gronde gegaan, want de ware journalist moet een mens van karakter zijn. Hij moet, zoals P. H. Ritter Jr., de hoofdredacteur van het Utrechts Dagblad in Journalistieke Geheimen zeide, „veel ingeboren geloof bezitten aan ideële waarden, wil hij niet in scepticisme ondergaan", iets dat op Curaçao in heel sterke mate klemt. Jongelui, die hun ideaal niet stellen in hoog betaald klerkenwerk, maar in het scheppende journalistieke werk, vinden een plaats. Van anderen geldt, wat D. Hans in zijn vaker genoemde boek (blz. 55) verhaalt van een Minister, die de verzuchting slaakte, of hij maar niet beter in de delicatessenhandel ware gegaan.

Wordt vervolgd.